

ΛΙΓΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ «~~ΕΝ ΠΙΤΗΣΕΙ~~»
 ΤΟΥ ΠΑΝΙΚΟΥ ΠΑΙΟΝΙΔΗ

— Της Βέρας Κορφιώτη

Μια από τις πολλές πτυχές των διηγημάτων του Π. Παιονίδη που θα σχολίαζα είναι και η θέση που κατέχει η γυναίκα μέσα στην αφήγηση και την πλοκή τους. Δεν θα αναφερθώ στο γεγονός ότι περίπου το ένα τρίτο των διηγημάτων του έχουν ως κεντρικό πρόσωπο τη γυναίκα, ούτε ότι και στα υπόλοιπα διηγήματα υπάρχει, έστω και αθέατη, σχεδόν πάντα η παρουσία μιας ενδιαφέρουσας γυναίκας. Εκείνο που θα θίξω πολύ σύντομα, είναι το ότι η γυναίκα ~~ματέχει~~ ^{ματέχει} μια ιδιαίτερη θέση μέσα στο έργο του. Τούτο δεν σημαίνει ότι θα βρεις εξάρσεις φεμινιστικές. Αντίθετα με τον πιο φυσικό τρόπο και μ'ένα αβίαστο αυθορμητισμό, ο Π. Παιονίδης ακολουθώντας από ένστικτο τη φυσική τάξη των πραγμάτων, αναγνωρίζει λεπτές ευαισθησίες της γυναίκας, μικρές αρετές της, τη σιωπηλή, σεμνή της συνέπεια. Άλλοτε πάλι μπορεί πιο παραστατικά να της προσδίδει μια λεβεντιά κι ένα περήφανο ήθος. Δεν είναι λίγες οι φορές που στέκει και αφουγκράζεται τη γυναίκα όταν πονά κι η καρδιά του πενθεί από θλίψη. Είναι περιπτώσεις που καθώς περιγράφει εξωτερικά την ηρωίδα του, τα μαλλιά της, τα μάτια της, την κορμοστασιά της, σου θυμίζει πατέρα που κρυφοκαμαρώνει την κόρη του ή σύζυγο που κρυφοκαμαρώνει τη γυναίκα του. Και μη νομίσετε πως πρόκειται για τίποτε ιδιαίτερες προσωπικότητες. Είναι οι καθημερινές γυναίκες που μπορεί να συναντήσουμε σ' ένα ταξί, στην αγορά ή σ'ένα αεροδρόμιο. Κι ακόμη μας εκπλήσσει που θα σταθεί να παρακολουθήσει τις λίγες μα χαρακτηριστικές δραστηριότητες της γριάς των 95 χρόνων, που έχει το ωραίο όνομα Λήδα. Και θα αποκαλύψει με πολλή τέχνη αλλά και με τόση λεπτότητα μια περικλειστη γωνιά της ψυχής της όπου εκεί μέσα ζει ακόμα μια άνοιξη της νιότης της και που «απόψε έφερε ένα τρέμουλο στα γόνατα, ανέβηκε στην καρδιά, έγινε ταχυπαλμία κι έφερε ίλιγγο στο κεφάλι».

Στο ξεδίπλωμα της πλοκής των διηγημάτων, μερικές φορές, ο άντρας δίπλα της αναδεικνύεται να αναιρεί τις υποσχέσεις του, να εγκαταλείπει, να αδικεί, να προδίδει την εμπιστοσύνη, να μην έχει την ωριμότητα για κείνη τη μυστική εσωτερική επικοινωνία με την ίδια τη γυναίκα του. Ο αναγνώστης, νιώθει με τη σύνθεση όλων των στοιχείων, να αναδύεται μια πηγαία εκτίμηση προς τη γυναίκα κι ένας αισιόδοξος θαυμασμός προς το ρόλο που διαδραματίζει. Νιώθει ακόμα ότι ο συγγραφέας είναι προικισμένος από το Θεό να παρακολουθεί τις μυστικές διαδρομές της ψυχής της γυναίκας και έχει την ικανότητα να τη χαίρεται ως μια αυθύπαρκτη οντότητα μ' όλο εκείνο τον παράξενα πλούσιο εσωτερικό της κόσμο. Θα μπορούσε να πει κανείς πως αυτό επιβεβαιώνεται κι από το αινιγματικά χαρούμενο χαμόγελο της Έλλης.